
Tái tạo đế quốc

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Những sự kiện xảy ra trong tuần lễ vừa qua cho thấy hai kẻ thù chính của Hoa Kỳ trên bình diện chiến lược địa dư vẫn là hai quốc gia đối đầu cũ của hậu bán thế kỷ 20. Đó là Nga và Trung Hoa, không phải là những quốc gia chậm tiến và nghèo nàn của Hồi Giáo vùng Trung Đông. Vì như việc mở màn Thế Vận Hội Bắc Kinh đã chứng minh, Trung Hoa muốn chứng tỏ sự tiến bước trở thành cường quốc của mình và sẽ là kẻ đối đầu chính của Hoa Kỳ trong những thập niên đến. Trong khi đó, cuộc chiến tranh giữa Nga và xứ cộng hòa Xô Viết cũ là Georgia cho thấy ý muốn tái tạo lại đế quốc Nga và kiểm soát các lãnh thổ lân cận đã được độc lập khi Xô Viết sụp đổ hai mươi năm trước đây.

Nga đã khuyến khích hai vùng thuộc xứ Georgia là South Ossetia và Abkhazia đòi tự trị tách khỏi sự kiểm soát của chính quyền của Georgia từ nhiều năm nay. Khi Tổng Thống Mikheil Saakashvili của Georgia mắc bẫy Nga, cho quân và xe tăng xâm chiếm South Ossetia cuối tuần trước, thủ tướng Vladimir Putin của Nga ra lệnh tấn công Georgia và oanh tạc các thành phố lớn của Georgia, cũng như cho quân đổ vào chiếm đóng các vùng South Ossetia, Abkhazia cũng như tiến vào nội địa của Georgia, đóng quân cách xa thủ đô Tbilisi của Georgia chỉ vài chục dặm. Tổng Thống Saakashvili vốn là luật sư du học và sống ở Hoa Kỳ nhiều năm, khi trở về nước được bầu lên làm Tổng Thống đã tỏ ra thân thiện với Hoa Kỳ quá mức, ra mặt chống đối Nga, và đã cùng với xứ cộng hòa Xô Viết cũ là Ukraine, xin gia nhập Tổ chức phòng thủ Bắc Đại Tây Dương NATO để ngăn chặn Nga.

Hoa Kỳ thực sự cũng đã chơi gác Nga từ nhiều năm nay khi ra mặt ủng hộ Saakashvili, viện trợ quân sự và huấn luyện quân lực của Georgia, trên danh nghĩa là để trả ơn Georgia đã gửi quân sang Iraq giúp Hoa Kỳ, với số quân lên đến 2000 người, chỉ đứng sau Anh về quân số tham dự

cuộc chiến Iraq. Tổng Thống George W Bush cũng đã sang Georgia và được hoan hô nhiệt liệt, con đường đi ra phi trường của thủ đô Tbilisi đã được đặt tên là đường George W Bush với đầy các bích chương hoan hô Tổng Thống Mỹ! Dĩ nhiên đây là các gai nhọn đâm vào sau lưng Nga và thủ tướng Putin, trước kia là Tổng Thống nay vì hiến pháp phải xuống làm thủ tướng để tay sai bù nhìn là Dmitri Medvedev làm Tổng Thống nhưng Putin vẫn nắm hết quyền hành thực lực. Putin căm hận Saakashvili của Georgia và muốn lật chính quyền của ông này, cũng như đòi đưa ra tòa án quốc tế để xử về tội thảm sát diệt chủng dân của vùng South Ossetia.

Tuy nhiên lý do chính để Nga đem quân xâm lăng Georgia vì Putin muốn tái tạo lại đế quốc Xô Viết cũ và gây lại thế lực siêu cường cho Nga. Putin đã từng tuyên bố là sự sụp đổ của Xô Viết là thảm họa chính trị địa dư lớn nhất của thế kỷ 20, dĩ nhiên đây là thảm họa cho Nga! Nhưng tham vọng của Putin từ khi đưa Nga trở lại được thể vững chắc về kinh tế và an định chính trị là phục hồi danh dự cho Nga, bị khinh bỉ và chịu nhục nhã từ hàng 20 năm nay dưới con mắt của Hoa Kỳ và Tây Âu. Với đầu hòa đem lại lợi tức lớn và áp lực được cả vùng Âu Châu vì bị lệ thuộc vào năng lượng do Nga cung cấp, Putin đã thành công trong việc nâng cao phần nào uy tín của Nga trên lãnh vực quốc tế. Tuy nhiên để lấy lại được huy hoàng của đế quốc Xô Viết cũ, Putin cần tận tâm hóa quân lực và dùng sức mạnh để chiếm đóng hay kiểm soát các lãnh thổ của các xứ cộng hòa Xô Viết cũ.

Georgia là xứ vốn thuộc Nga từ hai trăm năm nay trước, chỉ đoạt được độc lập mới được 20 năm, điểm đáng nói là nhà độc tài khát máu Stalin, thực ra là người sinh đẻ tại Georgia, không phải tại Nga! Ngoài Georgia, các cộng hòa cũ có tầm quan trọng là Ukraine, xứ này cũng thân Tây Phương và tìm cách thoát khỏi vòng kiểm tỏa của Nga và như Georgia, muốn gia nhập tổ chức NATO để được bảo đảm an ninh. Cách đây mấy năm, một cuộc cách mạng mệnh danh là cách mạng màu

cam Orange Revolution đã đưa chính quyền thân Tây Phương của Tổng Thống Viktor Yushchenko lên nắm quyền hất được chính quyền thân Nga xuống. Nga sau đó trả đũa bằng cách cắt nguồn cung cấp hơi đốt cho Ukraine giữa mùa đông để cảnh cáo. Ukraine hiện nay cũng đang sợ sẽ bị Putin xâm chiếm hay kiểm soát như đã làm với Georgia và vận động ráo riết để vào NATO nhằm được tổ chức này bảo vệ.

Nằm sát bên bờ biển Baltic là ba xứ cộng hòa Xô Viết cũ, Estonia, Latvia và Lithuania, được độc lập sau khi Xô Viết sụp đổ. Nhưng ba xứ này đã cương quyết hơn trong việc cắt đứt các liên hệ với Nga, tìm cách gia nhập ngay Liên Hiệp Âu Châu và NATO. Sau khi Nga xâm lăng Georgia, các Tổng Thống của ba xứ này đã cùng Tổng Thống của Ukraine và Ba Lan sang thủ đô Tbilisi của Georgia để tỏ lòng tương trợ và cương quyết chống tham vọng tái tạo đế quốc của Putin.

Gần với Georgia và nằm bên bờ biển Caspian là xứ Azerbaijan, xứ này đứng trung dung, không chống Nga, nhưng cũng không theo Tây Phương. Điểm quan trọng của xứ cộng hòa Xô Viết cũ này là có nhiều dự trữ dầu hỏa và ống dẫn dầu từ thủ đô Baku của xứ này đi suốt sang thủ đô Tbilisi của Georgia và chạy ngang Thổ Nhĩ Kỳ để ra đến hải cảng tại biển Địa Trung Hải. Ống dẫn dầu này có thể là một trong những lý do quan trọng để Nga muốn xâm lăng Georgia, vì Tây Âu được cung cấp một triệu thùng dầu mỗi ngày do ống dẫn dầu đi ngang ba quốc gia. Kiểm soát được đường dây này, Nga sẽ bắt cả vùng Tây Âu lệ thuộc hoàn toàn vào việc cung cấp dầu do Nga hoàn toàn điều khiển và Tây Âu không còn cục cựa gì được nữa!

Về phía Tây và nằm trong vùng Trung Á là các xứ cộng hòa cũ Kazakhstan, Kyrgyzstan và Uzbekistan. Hai xứ sau này không quan trọng lắm nhưng Kazakhstan là xứ có số lượng dự trữ dầu hỏa lớn nhất trong các quốc gia không thuộc tổ chức OPEC. Tổng Thống của xứ này là Nazarbayev cũng độc tài như

Putin và thân Nga nhưng Putin dĩ nhiên muốn kiểm soát vì các mỏ dầu hòa của xứ này.

Như thế nguyên nhân chính cho cuộc chiến tại Georgia là tham vọng tái tạo đế quốc Xô Viết cũ của Putin. Thúc đẩy ý muốn này chính là do việc hồi phục danh dự và phong trào quốc gia đang lên cao tại Nga. Dân chúng Nga đều tán đồng cuộc xâm lăng Georgia và cho là đã đến lúc Nga phải rửa nhục và đứng đầu với Hoa Kỳ và Tây Âu. Hiện nay Putin được tin nhiệm của dân Nga chưa bao giờ cao như vậy và càng làm cho Putin nhất quyết hơn trong mục tiêu tái tạo đế quốc Xô Viết cũ của mình. Ngoài ra đây cũng là hậu quả trực tiếp của cuộc khủng hoảng năng lượng hiện tại. Khi giá dầu cao như hiện nay, tài sản của Hoa Kỳ, Tây Âu và Nhật Bản đã được coi như chuyển nhượng sang các xứ sản xuất dầu hòa cả hàng ngàn tỷ Mỹ Kim mỗi năm, trong đó có Nga hưởng lợi này. Nhờ thế kinh tế của Nga đã vững mạnh và Putin có phương tiện để dồn ngân sách vào việc tối tân hóa quân lực và bắt đầu chiến dịch tái tạo đế quốc Xô Viết cũ.

Cuộc chiến tại Georgia thực ra đã được Nga sửa soạn từ lâu, chỉ mượn cớ để tung quân sang xâm lăng. Chính Hoa Kỳ khi khuyến khích Georgia đi vào đường dân chủ và huấn luyện cho quân lực xứ này, đã phần nào mắc bẫy Nga. Vì Putin chỉ chờ cơ hội thuận tiện để thử lửa và tập trận cho quân đội của mình, với Tổng Thống Saakashvili tin tưởng Hoa Kỳ sẽ yểm trợ tối đa, tưởng rằng cho quân vào chiếm vùng South Ossetia sẽ dễ dàng, ai ngờ đã mắc bẫy Putin. Vì Putin đâu còn kiêng dè gì Hoa Kỳ khi Hoa Kỳ đã mắc kẹt tại Iraq và Afghanistan, không còn hơi sức nào để phản kháng cho những tham vọng tái lập đế quốc của mình. Điều này cho thấy Georgia cũng đã rơi vào tình trạng như biết bao đồng minh trước đây của Hoa Kỳ, được hứa hẹn tối đa để tưởng bở và sau cùng đều bị bỏ rơi tàn nhẫn khi quyền lợi của Hoa Kỳ được đặt lên trên tất cả. Ở đây ngoài chuyện Hoa Kỳ vì quyền lợi còn là vấn đề dầu hòa, sẽ hoàn toàn bất lực với những

tham vọng của Nga, không thể làm gì khác hơn là kêu gọi suông và sau cùng cũng sẽ đành nhắm mắt làm ngơ!

Tóm lại Hoa Kỳ hiện nay, với hai cuộc chiến sa lầy tại Iraq và Afghanistan, không còn chút uy tín nào với các đồng minh và rơi vào suy thoái kinh tế ngày một nặng nề, sẽ chỉ còn cách đi vào thế thủ trước mọi biến động trên bình diện chiến lược địa dư. Với hai kẻ thù cũ là Nga và Trung Hoa trên đà đi lên và mỗi lúc một tham vọng nhiều hơn, thế siêu cường độc nhất của Hoa Kỳ có thể coi như đã chấm dứt và toàn cầu sẽ bước vào một giai đoạn đa cực mới, trong đó Hoa Kỳ chỉ còn là một cực không mấy gì quan trọng, mỗi lúc một lu mờ và bị lấn áp bởi các ngôi sao đang sáng chói của Trung Hoa và Nga, những kẻ thù cũ của hậu bán thế kỷ 20.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

<http://www.nguyendinhphung.com>